

KULTURA FIZYCZNA XIV

NR 1

RADA NAUKOWA

Ryszard ASIENKIEWICZ (Uniwersytet Zielonogórski)
Tomáš DOHNAL (Uniwersytet Techniczny w Libercu)
Karol FEČ (Uniwersytet Pavla Jozefa Šafárika w Koszycach)
Elena GODINA (Rosyjski Państwowy Uniwersytet Wychowania Fizycznego, Sportu
i Turystyki)
Wiktor Władimirowicz GRIGORIEWICZ (Grodzieński Uniwersytet Państwowy
im. Janki Kupały)
Michal JIŘÍ (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy)
Tomasz JUREK (Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Zamiejscowy
Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp.)
Jerzy KOSIEWICZ (Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie)
Wojciech LIPONSKI (Uniwersytet Szczeciński)
Andrzej MALINOWSKI (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Josef OBORNÝ (Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie)
Joanna RODZIEWICZ-GRUHN (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)
Lidia TEHAKO (Narodowa Akademia Nauk Białorusi)
Marek WAIC (Uniwersytet Karola w Pradze)
Barbara WOYNAROWSKA (Uniwersytet Warszawski)

LISTA RECENZENTÓW

dr hab. prof. UR Wojciech CYNARSKI; dr hab. prof. UR Wojciech CZARNY;
dr hab. prof. UZ Piotr GODLEWSKI; dr hab. prof. AJD Tomasz GABRYŚ;
dr hab. prof. AWF Krystyna GÓRNIAK; prof. dr hab. Tomasz JUREK;
dr hab. prof. AWF Ewa KAŁAMACKA; doc. PaedDr. Janka KANÁSOVÁ, PhD.;
prof. zw. dr hab. Tadeusz KASPERCZYK; dr hab. prof. AWF Marek KAZIMIERCZAK;
dr hab. Zbigniew NOWAK; prof. dr hab. Leonard NOWAK; dr hab. Artur PASKO;
dr hab. prof. AWF Tadeusz RYNKIEWICZ; dr hab. prof. UŚ Mariusz RZĘTAŁA;
dr hab. prof. US Renata URBAN; dr hab. prof. OSW Jerzy URNIAŻ;
dr hab. prof. UR Emilian ZADARKO

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

PRACE NAUKOWE
AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

KULTURA FIZYCZNA

TOM XIV

NR 1

Częstochowa 2015

Redaktor Naczelny
Eligiusz MAŁOLEPSZY

Redaktorzy naukowi
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA, Joanna RODZIEWICZ-GRUHN

Sekretarz redakcji
Arkadiusz PŁOMIŃSKI

Redaktor statystyczny
Paulina UCIEKLAK-JEŻ

Redaktorzy językowi
Dariusz JAWORSKI
Andrzej WĄTROBA

Redaktor Naczelny Wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Korekta
Dariusz JAWORSKI

Redaktor techniczny
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Sławomir SADOWSKI

PISMO RECENZOWANE

Pierwotną wersją periodyku jest publikacja papierowa

Strona internetowa czasopisma
<http://www.wp.ajd.czyst.pl/kultura-fizyczna>

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2015

ISSN 1895-8680

(poprzedni ISSN dla tytułu „Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Częstochowie. Kultura Fizyczna” 1505-4241)

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

CONTENTS

Wstęp	7
CZĘŚĆ I	
DZIEJE KULTURY FIZYCZNEJ I TURYSTYKI W POLSCE I NA ŚWIECIE	
Marta PERKOWSKA	
Jan Władysław Dawid i jego koncepcja zdrowia dziecka	11
Jan Władysław Dawid and his conception of health (Abstract)	25
Tomáš TLUSTÝ	
The YMCA organisation and its physical education and sports activities in Europe during the First World War	27
Organizacja YMCA i jej działalność poświęcona kulturze fizycznej i sportowi w Europie w okresie I wojny światowej (Streszczenie)	44
Ryszard STAROŃ	
Dokształcanie zawodowe krakowskich nauczycieli wychowania fizycznego ze szkół średnich ogólnokształcących w latach 1918–1939	45
In-service training among comprehensive high school physical education teachers in Cracow between 1918–1939 (Abstract)	59
Marek MATUSZELAŃSKI	
Sport balonowy w Polsce w okresie międzywojennym. Zarys problematyki	61
Balloon sport in Poland in interwar period. An outline of the issues (Abstract)	75
Artur PASKO	
Problem bezpieczeństwa na letnich igrzyskach olimpijskich w okresie zimnej wojny, po wydarzeniach w Monachium w 1972 r.	77
The problem of safety of “summer” Olympic Games in period of the Cold War after the terrorist attack in Munich 1972 (Abstract)	87
Fryderyk SOSNOWSKI	
Turystyka i krajoznawstwo młodzieży szkolnej w polityce państwa w latach 1970–1980 w świetle czasopisma „Poznaj Swój Kraj”	89
The sightseeing and tourist movement of school children in the decade of politics country in years 1970–1980, based on the magazine “Poznaj Swój Kraj” (Abstract)	100

Arkadiusz PŁOMIŃSKI	
Działalność Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych w województwie sieradzkim w latach 1975–1990	101
Activities of the The Polish Youth Hostel Association in Sieradz's voivodeship in years 1975–1990 (Abstract)	111
Daniel BAKOTA	
Geneza i rozwój speedrowera w Częstochowie (1994–2014)	113
Origins and development of cycle speedway in Częstochowa (1994–2014) (Abstract)	122
CZĘŚĆ II	
TEORIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU	
Adrian DOBRZYCKI	
Czynności zawodowe trenera karate kyokushin w opiniach trenerów ...	125
Kyokushin karate trainer's professional activities in the coaches' opinions (Abstract)	138
CZĘŚĆ III	
UWARUNKOWANIA ZDROWIA, POSTAWY PROZDROWOTNE	
Jiří MICHAL	
Lifestyle and physical activity of primary school pupils	141
Styl życia i aktywność fizyczna uczniów szkół podstawowych (Streszczenie)	149
CZĘŚĆ IV	
REKREACJA FIZYCZNA I TURYSTYKA	
Joanna GÓRNA	
Preferencje i aktywność turystyczna Polaków w wieku 50+	153
Preferences and tourist activity of Poles over the age 50 years (Abstract)	166
CZĘŚĆ V	
BIOGRAMY, DYSKUSJE, POLEMIKI, RECENZJE, PRZEGLĄD WYDAWNICTW, SPRAWOZDANIA	
Ryszard ASIENKIEWICZ	
Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Ontogeneza i promocja zdrowia w aspekcie medycyny, antropologii i wychowania fizycznego”, połączonej z jubileuszem 80 urodzin Profesora Andrzeja Malinowskiego (Zielona Góra, 16–17.09.2014)	169

WSTĘP

Czternasty tom czasopisma „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Kultura Fizyczna” ukazuje się w trzecim roku edycji periodyku jako półrocznika. W pierwszym numerze XIV tomu zostały zaprezentowane prace Autorów z różnych ośrodków naukowych krajowych i zagranicznych.

Część I pracy – *Dzieje kultury fizycznej w Polsce i na świecie* – odnosi się do następującej problematyki:

- Jan Władysław Dawid i jego koncepcja zdrowia dziecka;
- działalność Związku Młodzieży Chrześcijańskiej (YMCA) na polu kultury fizycznej w Europie w okresie I wojny światowej;
- dokształcanie zawodowe krakowskich nauczycieli wychowania fizycznego ze szkół średnich ogólnokształcących w latach 1918–1939;
- osiągnięcia sportu balonowego w Polsce w okresie międzywojennym;
- zapewnienie bezpieczeństwa na letnich igrzyskach olimpijskich w okresie zimnej wojny po wydarzeniach w Monachium w 1972 r.;
- turystyka i krajoznawstwo młodzieży szkolnej w polityce Polski w latach 1970–1980 w świetle czasopisma „Poznaj Swój Kraj”;
- działalność Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych w województwie sieradzkim w latach 1975–1990;
- geneza i rozwój speedrowera w Częstochowie (1994–2014).

W części II – *Teoria wychowania fizycznego i sportu*, zaprezentowano artykuł odnoszący się do czynności zawodowych trenera karate kyokushin w opiniach trenerów. W trzeciej części – *Uwarunkowania zdrowia, postawy prozdrowotne* – przedstawiono pracę – *Styl życia i aktywność fizyczna uczniów szkół podstawowych*. Część IV czasopisma – *Rekreacja fizyczna i turystyka* – zawiera artykuł dotyczący preferencji i aktywności turystycznej Polaków w wieku powyżej pięćdziesięciu lat.

W końcowej części – pt. *Biogramy, dyskusje, polemiki, recenzje, przegląd wydawnictw, sprawozdania* – zostało ukazane sprawozdanie z przeprowadzonej we wrześniu 2014 r. w Zielonej Górze Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Ontogeneza i promocja zdrowia w aspekcie medycyny, antropologii i wychowania fizycznego”, połączonej z jubileuszem 80. urodzin Profesora Andrzeja Malinowskiego.

Pragnę złożyć serdeczne podziękowania Recenzentom za cenne, życzliwe uwagi, sugestie i spostrzeżenia podnoszące wartość niniejszego periodyku. Dziękuję za współpracę Autorom publikacji zamieszczonych w czasopiśmie naukowym. Jednocześnie wyrażam nadzieję, że liczba Osób zainteresowanych publikowaniem własnych osiągnięć naukowych w kolejnych wydaniach czasopiisma „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Kultura Fizyczna” się poszerzy.

Eligiusz Małolepszy